

นวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี

ประเภทผลงานด้านการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎี Active Learning

นางสาวพรณี แซ่ฮ่าน
โรงเรียนคลองจนวนนวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ผลงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของครู (Best Practice)

โรงเรียนคลองฉนวนวิทยา ตำบลคลองฉนวน อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ชื่อผลงาน : การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎี Active Learning

ชื่อนามสกุล : นางสาวพรณี แซ่อ่าน ตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เบอร์โทรศัพท์ 0651145663

E-mail : shpn813@gmail.com

1. ความสำคัญและความเป็นมา

ในยุคปัจจุบัน การเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียนอีกต่อไป ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสอนแบบเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางอาจไม่เพียงพอที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะเหล่านี้ได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การสอนแบบ **Active Learning** จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ เพราะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดและตั้งคำถามด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นให้คนรู้จักพึ่งพาตนเอง มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี การนำแนวคิดทั้งสองมาผสมผสานกันในการสอนวิชาภาษาไทยจะช่วยให้ผู้เรียนไม่เพียงแต่เข้าใจเนื้อหา แต่ยังสามารถนำความรู้และหลักการไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้
3. เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียนผ่านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

3. เป้าหมาย

3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แบบ **Active Learning** อย่างน้อย 80%
2. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10%
3. ผู้เรียนอย่างน้อย 90% สามารถอธิบายและยกตัวอย่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยได้

3.2 เชิงคุณภาพ

1. ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารและสร้างสรรค์
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
3. ผู้เรียนมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ และมีระเบียบวินัย

4. กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ 1: การวางแผน

1. วิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาในรายวิชาภาษาไทยที่สามารถบูรณาการเข้ากับแนวคิด Active Learning และเศรษฐกิจพอเพียงได้
2. ออกแบบแผนการสอนและกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การทำโครงการ การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอผลงาน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
3. จัดเตรียมสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง

ขั้นที่ 2: การดำเนินการ

1. จัดการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ โดยให้ครูเป็นโค้ช (Coach) และผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ (Doer)
2. สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกิจกรรม เช่น การสอนเรื่องการเขียนจดหมายเชิญเข้าร่วมกิจกรรมการทำบุญชื้อรายรับ-รายจ่าย หรือการแต่งกลอนเรื่องการประหยัดพลังงาน

ขั้นที่ 3: การประเมินผล

1. ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและหลากหลายวิธี ทั้งการสังเกตพฤติกรรม การตรวจผลงาน และการทำแบบทดสอบ
2. สะท้อนผลการสอน (Reflection) ร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมในครั้งต่อไป

5. ผลการดำเนินการ

ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการที่ดีขึ้นในด้านต่างๆ ทั้ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และ ทักษะการเรียนรู้ ที่เห็นได้จากการทำงานกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ การนำเสนอที่น่าสนใจ และการตั้งคำถามที่ลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนสามารถอธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจต่างๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนมีความเป็นพลเมืองที่ดีและรับผิดชอบต่อสังคม: การสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและเห็นคุณค่าของการพึ่งพาตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ
2. สถานศึกษามีภาพลักษณ์ที่โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับ: การนำกระบวนการสอนแบบ **Active Learning** สุ่วิถีพอเพียงมาใช้จะทำให้โรงเรียนมีจุดเด่นในด้านนวัตกรรมการศึกษา ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทำให้ได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองและชุมชน
3. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน: การเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้ครูและผู้เรียนใกล้ชิดกันมากขึ้น ครูจะเข้าใจผู้เรียนแต่ละคนได้ดีขึ้น และผู้เรียนก็กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและซักถาม ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเป็นไปอย่างอบอุ่นและสร้างสรรค์

7. ปัจจัยความสำเร็จ

1. ความร่วมมือของทุกฝ่าย: ทั้งผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาการศึกษา และให้การสนับสนุน
2. การพัฒนาตนเองของครู: ครูต้องมีความเข้าใจในแนวคิด **Active Learning** และเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ รวมถึงมีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการสอน
3. การออกแบบกิจกรรมที่น่าสนใจ: กิจกรรมต้องหลากหลายและตอบสนองต่อความสนใจของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่

8. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

การนำกระบวนการสอนแบบ **Active Learning** สุ่วิถีพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยนั้นไม่ได้ปราศจากความท้าทาย แต่ความท้าทายเหล่านั้นก็กลับกลายเป็นบทเรียนอันมีค่าที่ช่วยให้การดำเนินงานในอนาคตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความท้าทายในการปรับเปลี่ยนทัศนคติ: บทเรียนสำคัญคือการเปลี่ยนวิธีคิดและพฤติกรรมของทั้งครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนบทบาทของครูจาก "ผู้สอน" ไปเป็น "โค้ช" หรือ "ผู้อำนวยความสะดวก" (Facilitator) ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนและเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ขณะเดียวกัน นักเรียนเองก็ต้องเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น ไม่ใช่แค่รอรับความรู้จากครูเพียงอย่างเดียว

การออกแบบกิจกรรมที่ยืดหยุ่น: กิจกรรมที่ใช้ต้องมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทของผู้เรียนและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง การทำตามแผนการสอนอย่างเคร่งครัดอาจไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในบางครั้ง ครูจึงต้องพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนและคิดนอกกรอบอยู่เสมอ

การเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริง: การทำให้ผู้เรียนเห็นว่าวิชาภาษาไทยมีความสำคัญและสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไรนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุด การสร้างสถานการณ์จำลองหรือการทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับชุมชนจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพและเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนมากกว่าการท่องจำแคในตำรา

การประเมินผลที่หลากหลายและต่อเนื่อง: การประเมินผลไม่ได้จำกัดอยู่แค่การสอบปลายภาคเท่านั้น แต่ควรเป็นการประเมินระหว่างเรียนที่เน้นการวัดทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน ซึ่งจะช่วยให้ครูได้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำมาปรับปรุงการสอนได้ทันท่วงที และยังเป็นการให้กำลังใจผู้เรียนที่ไม่ได้เก่งแค่ด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว

การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยโดยใช้กระบวนการสอนแบบ Active Learning สู่วิถีพอเพียง ไม่ใช่แค่การเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน แต่คือการ สร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้ใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนจากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดวิเคราะห์ และเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พวกเขาจะเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและคงทนกว่าการท่องจำในตำรา

บทเรียนที่ได้รับคือ ความสำเร็จไม่ได้มาจากแค่การมีแผนการสอนที่ดี แต่มาจากการเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลง ของทั้งครูและผู้เรียน รวมถึงการประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อให้เห็นพัฒนาการที่แท้จริงของผู้เรียนในทุกมิติ การเดินทางสายนี้อาจมีความท้าทายอยู่บ้าง แต่ผลลัพธ์ที่ได้คือ การสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ ผู้ซึ่งไม่เพียงแต่เก่งด้านวิชาการ แต่ยังเปี่ยมด้วยคุณธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พึ่งพาตนเองได้ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนตามวิถีแห่งความพอเพียงอย่างแท้จริง